

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru no. 43207/06

Fikri VURAL ve Diğerleri / Türkiye

Başkan

Paul Lemmens

Yargıçlar

Ksenija Turković

Jon Fridrik Kjølbro

Ve ***Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı*** Hasan Bakırcı'nın katılımlarıyla 28 Şubat 2017 tarihinde Komite halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm), 12 Ekim 2006 tarihinde yapılmış olan yukarıdaki başvuruya ilişkin olarak, davalı Hükümet tarafından ibraz edilen görüşleri ve bu görüşlere karşılık olarak başvuran tarafından ibraz edilen görüşleri dikkate alarak, gerçekleştirilen müzakerelerin ardından aşağıdaki kararı vermiştir.

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2017. Bu gayriresmi çeviri, Adalet Bakanlığı, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, İnsan Hakları Daire Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme için bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, İnsan Hakları Daire Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

OLAYLAR

1. Başvuran Fikri Vural, 1930 doğumlu bir Türk vatandaşı olup, Mahkeme önünde, Kocaeli Barosuna kayıtlı Avukat M. Aktas tarafından temsil edilmiştir. Başvuran Fikri Vural, somut başvuruyu yapmasının ardından 20 Ağustos 2008 tarihinde vefat etmiştir. Davanın tebliğ edilmesi sonrasında, başvuranın varisleri Şükran Ersoylu ve Nezahat Abaylı, Mahkeme’yi başvuruyu takip etmek istediklerine dair bilgilendirmişlerdir. Uygulamada kolaylık sağlaması açısından, şu anda Şükran Ersoylu ve Nezahat Abaylı’nın başvuran olarak kabul edilmesine rağmen, Fikri Vural “başvuran” olarak anılmaya devam edecektir (bk. *Dalban/ Romanya* [BD], no. 28114/95, § 1, AİHM 1999-VI, ve *Çakar / Türkiye*, no. 42741/98, § 2, 23 Ekim 2003).

2. Türk Hükümeti (“Hükümet”) Mahkeme önünde kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

A. Davanın koşulları

3. Davanın koşulları, taraflar tarafından ibraz edildiği şekliyle aşağıdaki gibi özetlenebilir.

4. Başvurana ait birkaç arsa 16 Kasım 1999 tarihinde Bayındırlık ve İskân Bakanlığı tarafından kamulaştırılmıştır.

5. Başvuran 22 Eylül 2000 tarihinde Gölcük Asliye Hukuk Mahkemesi nezdinde dava açmış ve ek bedel talep etmiştir.

6. İlk derece mahkemesi 6 Eylül 2005 tarihinde, başvuranın ek bedel talebini kısmi olarak kabul etmiş ve başvurana, 29 Ağustos 2000 tarihinden itibaren işlemek üzere yasal faiziyle birlikte 43.476 Türk lirası (söz konusu zamanda yaklaşık olarak 26.000 avro) ödenmesine hükmetmiştir.

7. Yargıtay bu kararı 28 Mart 2006 tarihinde onamıştır.

8. Bahse konu karar 17 Nisan 2006 tarihinde başvurana tebliğ edilmiştir.

9. Başvurana ödenmesi gereken borç 28 Şubat 2007 ve 6 Mart 2008 tarihlerinde iki taksit halinde ödenmiştir.

B. İlgili iç hukuk

10. Aşağıda bahsi geçen (bk. aşağıda §§15-16) Tazminat Komisyonu'na ilişkin iç hukuk ve uygulamasına dair bilgilere *Turgut ve Diğerleri / Türkiye* ((k.k.), no. 4860/09, 26 Mart 2013), *Demiroğlu / Türkiye* ((k.k.), no. 56125/10, 4 Haziran 2013) ve *Yıldız ve Yanak / Türkiye* ((k.k.), no. 44013/07, 27 Mayıs 2014) kararlarından erişilebilir.

ŞİKÂYETLER

11. Başvuran, makamlardan neredeyse altı yıl süren dava sonrasında elde etmiş olduğu ek kamulaştırma bedelinin, ödenecek gecikme faizinin Türkiye'de çok yüksek olan enflasyon oranının gerisinde kalmış olması nedeniyle değer kaybına uğradığından şikâyet etmiştir. Başvuran bu bağlamda, Sözleşme'nin 6. maddesi ile Sözleşme 'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesini dayanak göstermiştir.

12. Başvuran ayrıca Sözleşme'nin 6. maddesini ileri sürerek, yerel mahkemelerin delilleri gereğince değerlendirmemiş olmaları nedeniyle, arsası karşılığında kendisine yeterli tazminata hükmedilmemiş olduğunu iddia etmiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

A. Yargılamaların uzunluğuna ve kamulaştırma bedelinin değer kaybına ilişkin şikâyetler

13. Sözleşme 'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesine dayanan başvuran, kamulaştırma bedeli ödemesinin geç yapılması dolayısıyla uğradığı mali kayıptan ve faiz oranlarının yetersiz olmasından şikâyet etmiştir. Başvuran ayrıca, Sözleşme'nin 6. maddesini ileri sürerek, icra işlemlerindeki gecikmeden de şikâyetçi olmuştur.

14. Somut başvuru Sözleşme'nin 6 § 1 ve 14. maddeleri ile Sözleşme 'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi kapsamında tebliğ edilmiştir. Ancak, Mahkeme, işbu şikâyetleri yalnızca Sözleşme 'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi bağlamında inceleyecektir (bk. *Cıvır/ Türkiye*, no. 49659/99, § 18, 19 Mayıs 2004; *Aslangiray ve Diğerleri / Türkiye*, no. 48262/99, § 28, 31 Mayıs 2005; *Yetiş ve Diğerleri / Türkiye*, no. 40349/05, § 63, 6 Temmuz 2010;ve *Güleç ve Armut / Türkiye* (k.k.), no. 25969/09, 16 Kasım 2010).

15. Hükümet, 6384 sayılı Kanun uyarınca, yargılamaların uzunluğu ve kararların icra edilmemesine ilişkin başvuruları incelemek üzere Tazminat Komisyonunun kurulması suretiyle yeni bir hukuk yolunun oluşturulduğunu beyan etmiştir. Hükümet ayrıca, Tazminat Komisyonu'nun yetki alanının daha sonra, diğerlerinin yanı sıra, enflasyonun etkisi ve yargılamaların uzunluğu sebebiyle kamulaştırma tazminatı miktarında değer kaybının söz konusu olduğu yönündeki iddialara ilişkin şikâyetlerin incelenmesi amacıyla 16 Mart 2014 tarihinde kabul edilen bir kararname ile genişletilmiş olduğunu kaydetmiştir. Hükümet, dolayısıyla, başvuranın Tazminat Komisyonu'na herhangi bir başvuru yapmamış olması nedeniyle, iç hukuk yollarını tüketmemiş olduğunu ileri sürmüştür.

16. Mahkeme, Hükümet tarafından belirtildiği üzere, *Ümmühan Kaplan/Türkiye* (no. 24240/07, 20 Mart 2012) davasında pilot karar

usulünün uygulanmasının ardından, Türkiye’de yeni bir iç hukuk yolunun oluşturulduğunu gözlemlemektedir. Mahkeme, sonrasında, *Yıldız ve Yanak/Türkiye* ((k.k.), no. 44013/07, 27 Mayıs 2014) davasında verdiği kararda, başvuranın iç hukuk yollarını, başka bir deyişle yeni oluşturulmuş olan bu hukuk yolunu tüketmedikleri gerekçesiyle, başvurunun kabul edilemez olduğuna karar vermiştir. Mahkeme, bu kararı verirken, özellikle, söz konusu yeni hukuk yolunun, kamulaştırma davalarında hükmedilen ödemelerin değer kaybına uğradığına ilişkin şikâyetler bakımından, ilk bakışta erişilebilir ve makul bir çözüm sunacak nitelikte olduğu kanısına vardığını belirtmiştir.

17. Ancak, Mahkeme, Hükümetin başvuranın 6384 sayılı Kanun ile tesis edilmiş olan yeni iç hukuk yoluna başvurmamış olmasına ilişkin itirazını göz önünde bulundurarak, yukarıda anılan *Yıldız ve Yanak* davasında varmış olduğu sonucu yinelemektedir.

18. Yukarıda belirtilenler nedeniyle Mahkeme, başvurunun bu kısmının iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle Sözleşme’nin 35 §§ 1 ve 4 hükümleri uyarınca reddedilmesi gerektiği sonucuna varmaktadır.

B. Diğer şikâyetler

19. Başvuran, Sözleşme’nin 6. maddesine dayanarak, yerel mahkemelerin delilleri gereğinde değerlendirmediklerini ve hükmedilen kamulaştırma bedelinin yetersiz olduğunu iddia etmiştir.

20. Mahkeme, Sözleşme ile koruma altına alınan hak ve özgürlükleri ihlal etmediği sürece, yerel bir mahkeme tarafından yapıldığı iddia edilen maddi veya hukuki hataları ele almanın Mahkeme’nin görevi olmadığını kaydeder. Normalde, yerel mahkemelerce ilgili delil unsurlarına veya dikkate alınmak üzere bu mahkemelere sunulan tespit yahut değerlendirmelere atfedilen önem gibi meseleleri incelemek de Mahkeme’nin görevi değildir. Mahkeme bir dördüncü derece temyiz mercii

gibi hareket etmemelidir ve bu nedenle, vardıkları tespitler keyfi veya açıkça makullükten uzak olmadıkça, yerel mahkemelerin kararını Sözleşme'nin 6 § 1 maddesi kapsamında değerlendirmeyecektir(bk. *LupeniGreekCatholic Paris ve Diğerleri / Romanya* [BD], no. 76943/11, § 90, 29 Kasım 2016, AIHM 2016 (alıntılar)).

21. Mahkeme somut davada, yerel mahkemelerin kararlarının iç hukuk temelinde ve davanın kendine özgü koşulları dikkate alınarak verilmiş olduğunu kaydeder. Mahkeme'nin yerel mahkemelerin dava konusu olayların tespitini yaparken yahut iç hukuku yorumlarken keyfi veya açıkça makullükten uzak bir biçimde hareket ettikleri sonucuna varmasını gerektirecek hiçbir unsur mevcut değildir.

22. Mahkeme, elinde bulunan tüm belgeler ışığında ve şikâyette bulunulan hususun yargı yetkisine girdiği ölçüde, bu şikâyetin Sözleşme veya Ek Protokoller 'de belirtilen hak ve özgürlüklerin ihlaline işaret etmediği sonucuna varmıştır. Dolayısıyla, Mahkeme, söz konusu şikâyeti, Sözleşme'nin 35 §§ 3 (a) ve 4 hükümleri uyarınca açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle reddetmektedir.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olarak beyan edilmesine *karar vermiştir*.

İşbu karar İngilizce dilinde tazmin edilmiş olup, 23 Mart 2017 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Paul Lemmens
Başkan